Pealinna Teataja

Päewaleht.

Tellimiſe hind poſtiga:

12 k. p. 6 r. — k. | 8 k. p. 4 r. 10 k. | 4 k. p. 2 r. 10 k.
11 „ „ 5 „ 60 „ | 7 „ „ 3 „ 60 „ | 3 „ „ 1 „ 60 „
10 „ „ 6 „ 10 „ | 6 „ „ 3 „ 10 „ | 2 „ „ 1 „ 10 „
9 „ „ 4 „ 60 „ | 5 „ „ 2 „ 60 „ | 1 „ „ — „ 60 „
Wäljamaale makſab 12 r.
Tellida wõib igaſt päewaſt alates kuni iga kuu lõpuni.
Adreſſi muutmine — 15 k. ja endine adreſs ühes anda.

Uut kaaſtööd wõetakſe waſtu. Igal käſikirjal peab ſaatja täielik nimi ja adreſs ligi olema, mis toimetuſe teada jääwad. Tarwitamata käſikirjad hoitakſe ainult ſellekohaſe ſoowi peale alal. Taſu makſetakſe kokkuleppimiſt mööda. Toimetaja kõnetunnid kella 3—4. Toimetuſe ja talituſe adreſs: Петроградъ, Екатерининск. кан. д. № 29 (Riigipango waſtas), ред. газ. „Пеалиннъ Театая". Kõnetraat 98-04.

Üksik number 4 kop.
Kuulutuſte hind: nonpareille-rida 20 kop. 4 küljel, lehe eesotſas 40 kop. Kuulutuſi, mis järgmiſel päewal lehes ilmuma peawad, wõetakſe talituſes kella 4 waſtu. Kuulutuſte waſtuwõtmine aga üleüldiſe lõpetatakſe talituſes kell 5.

Nr. 21 (348). Petrogradis, keſknädalal, 27. (9.) januaril. **1916. a.**

Sõda.

Wägede Kõrge Ülemjuhataja ſtaabiſt.

Lääne wäerinnalt.

Riia piirkonnas laſkſid ſakslaſed raske ſuurtükkidega. Meie ſuurtükiwägi waſtas edukalt. Dwinski ſeiſukohal on wähe elawamaks läinud. Medmuſi ja Demmeni järwede wahel katſus waenlaſte tugew maaluurajate ſalk meie kaewikutele ligineda, kuid aeti püſſituule abil tagaſi.

Galitſias, Keſt-Strõpa piirkonnas, olid meie maaluurajate ſalkadel ſamaſuguſte waenlaſe ſalkadega kokkupõrked. Uſetſhko piirkonnas katſus waenlane pealetungimiſt algada, kuid paiſati meie tulega tagaſi.

Muſtalt merelt.

Meie laewad pommitaſid edukalt Türgi ſeiſukohti mereäärſes piirkonnas. Anatolia kallaſtel oli meie miinilaewadel tulewahetus Türgi kaldabatareiga, mis laewadele mingit wiga ei teinud, ehk küll ka Türgi wealune paat neile kallale tungis. Meie hüdroaeroplanid tungiſid pommidega ſuure laewa kallale, mis Sunguldaki muuli taga ſeiſis.

Kaukaſia wäerinnalt.

Meile edukad wõitluſed keſtawad edaſi.

Muſtal merel.

Autoriteetliſeſt allikaſt teatatakſe 24. jan. maad leidnud Sunguldaki kallale tungimiſeſt. Meie hüdroaeroplanid pildusid pommid tähtſale Türgi kaldapealſete ehituſte peale, mis ſüte laduks ja ſaawutamiſeks olid ehitatud, niiſama ka muuli taga ſeiswa waenlaſe aurulaewa peale. Ohuſt pommitamine ſünnitas, nagu näha, kaunis palju kahju. Riihäſti kaldal kui ka muuli taga ſeiswatel laewadel oli tulekahjuſid näha. Pommid kukkuſid ka waenlaſe aurulaewale, mis nähtawaſti palju wiga ſai. Ligida kalda tule peale waatamata tulid lendurid wigaſtamatalt tagaſi. Hüdroplanite weelt üleſtõuſmiſel tungis waenlaſe wealune paat meie abiriſtleja kallale, ja laſkis ſelle pihta ühe ligidalt miini, kuid abiriſtleja ſuutis kõrwale põigata. Weealuſe paati pihta anti riſtlejalt tuld, mille peale ſee enam nähtawale ei tulnud.

Lääne ſõjawäli.

Pariiſis, 25. jan. Ametlik teadaanne 25. januaril kell 3 päewal:

Öö jooksul ei tulnud wäerinnal midagi ſilmapaiſtwamat ette.

Pariiſis, 24. jan. Ametlik teadaanne 25 januaril kell 11 õhtul:

Belgias pommitas meie ſuurtükiwägi wäikeſt wälja-redouti Vabani juures, Hetſaſi lähedal ja waenlaſte kaewikuid Steenſtrate waſtas.

Artois ſünnitaſid meie ſuurtükid tugewaid plahwatuſi waenlaſe ridades Saint-Lorani ſihis, Arraſeſt põhja-ida pool.

Oiſe ja Aisne jõgede wahel häwitati waenlaſe blokhaus ära Ourskamp metſatuka juures.

Champagnes ſünnitas meie ſuurtükitule andmine waenlaſe ehituſte peale Cholrange'i juures ſuure tulekahju.

Muial wäerinnal oli ſuurtükitule wahetus.

Havres, 25. jan. Belgia ametlik teadaanne:

Mõnel meie wäerinna punktil oli ſuurtükitule wahetus. Meie batareide tuli häwitas waenlaſe wäljakindluſtuſe ja waatlemiſekoha ära.

Balti ſõjatule piirilt.

Läinud päewil keſtis ſuurtükide tuli Riia ümbruſes edaſi, mis ka Riias kuulda oli, iga päew hommikuſt õhtuni.

Läinud laupäewal lendas Riia kohal mitu Saksa aeroplani, kuid meie omad ſundiſid neid tagaſi lendama, ilma et nad ühtki pommi linna oleks ſaanud wiſata.

Dwinski ligidal on ſakslaſed oma raſketeſt ſuurtükkideſt Liksno jaama laſknud, mis Dwinskiſt wersta 18 põhjapool, Riia-Oreli raudteel aſub.

Kuid wangide jutuſtamiſe järele ei tahta ſakslaſed enne märtſi alguſt laialiſemat tegewuſt ſiin mail aluſtada, olgugi, et nad Düüna wäerinnale ſuurel mõõdul wägeſid juurde weawad.

Uuemad ſõjateated.

„Bulletin des Armees" teatab, et Prantſuſe tehaſed igapäew 50,000 kaitſe peakatet lehtteraſeſt walmiſtawad, igaüks umbes 1 kilogr. raske.

„Tyd" kirjutab 23. jan. et wenelaſte edaſpidine pealetungimine Kaukaſia wäerinnal türklaſtele wäga hädaohtlikuks wõib jääda ja ſellepäraſt need tingimata ſeda ſeiſma katſuwad panna. Erſerumi ärawõtmiſega ähwardab türklaſte läbikäigu teie tõſine hädaoht. See wõib ſõjategewuſe Tigeri jõel ſeiſma panna.

Türklaſed on ſunnitud oma kaotuſi Kaukaſi wäerinnal õigeks tunniſtama.

„Birſh. Wed." toob järgmiſe Türgi ametliſe teadaandmiſe Kaukaſia wäerinnalt, milles Türgi peakorter ehk Hommikumaa ſõnaohtruſega oma kaotuſi ſeletab:

„Wene teated Kaukaſi wäerinna ſündmuſte kohta, 13. ſkp. algades, kannatawad ſuure ſihilikkuſe all.

Meie hiilgawate wägede eneſeſalgamine ja wahwus, 14. detſ. k.p. algades, mis nad arwu poolest palju ſuuremate waenlaſe wäeſalkade waſtu wõideldes üles näitaſid; Türgi ſoldatite waſtupidawus ja püſiwus lahingus Araſſi ja Ise jõgede wahel, mis 8 päewa keſtis; ſiis — fakt, et waenlane ſelles wõitluſes ſuuri kaotuſi kandis, kuna meie ſuurte lumetuiskude ja kange külma päraſt oma abiwägeſid tiibadel koondada ei ſaanud, ning, lõpuks, ſee aſjaolu, et meie wäed enne walmiſtatud kindla plaani järele neljale üksteiſe taga aſuwale liinile olid aſunud, mis neile wõimaluſe andis „plaanikindlalt ja rahulikult Erſerumi poole taganeda,—kõik ſee ühtekokku awaldab meile tõepooleſt meie wägede eeskujuliku kangelaſe olekut, mida Türgi ajaloos kõige tähtſamale aukohale tuleb aſetada.

Waſtupanek, mida wenelaſed meie wäerinnal ida pool Erſerumi, meie wägede poolt leidſid, ſunnib neid, muidugi, endi ſuurendatuid ja ſihilikka teateid, mida nad tõele ja aſjade õigele olukorrale kahjuks, ilma on laſknud ning mis meie wägede korratuſt, panikaliſeſt taganemiſeſt kõnelewad, ſiendama.

Meil on kindel lootus, et meie wägede kõlbline üleolek, mis meie wäed waenlaſe omadeſt märkſa kõrgemale tõſtab ja meie wägedele juba ſõja eſimeſteſt päewadeſt ſaadik omane on olnud, kord ometi wõidule wiiwad ja waenlaſe arwuliſeſt ülekaaluſt üle ſaawad ja et kõigewiimaks Wene wägede ajutiſed edaſiſammud ikkagi nullini ſaawad wiidud.

Praeguſel ſilmapilgul aſub meie wägede tuliliin 15 kilomeetrit Erſerumiſt ida pool, kuna aga meie wäerinna teiſtes punktides meie wägede ſeiſukord muutmata on."

Wolikogu kokkukutſumiſe puhul.

Wiimaks ometigi on käſukiri ilmunud, mille läbi ſeaduſeandlikud aſutuſed lähemal ajal kokku kutſutakſe. Uue peaminiſtri nimetamiſel juhtiſime meie tähelepanemiſt ſelle peale, et wolikogu kokkukutſumiſe kunſtline wiiwitus praeguſel ajal enam edaſi keſta ei wõi ja peaminiſtri wahetuſele tingimata duuma tööle kutſumine peab järgnema.

Wolikogu kutſutakſe praeguſe käſukirja järele kokku, ilma et iſtumiſe aja keſtwuſe ja tulewaſe töö iſeloomu käſukirjas oleks puudutatud, ehk küll ſel ajal, kui Goremõkin alles walitſuſe eesotſas ſeiſis, kindlaſti ſelleſt kõneldi, et wolikogu ainult 10 päewaks eelarwe läbiwaatamiſeks kokku kutſutakſe.

Kuid Goremõkini lahkumine ja Stürmeri nimetus tähendas, et walitſuſe ringkondades teataw meelemuutus ſeaduſeandliſte kogude waſtu maad on wõtnud. Wolikogu kutſutakſe ſeaduſeandlikeſt tööſt oſawõtma, milleſt ta waſtu eneſe tahtmiſt wiie kuu eeſt lahkuma pidi. Missugune wolikogu tulewane ſeaduſeandline eeskawa jääb olema, ja kuidas tema wahekord walitſuſega wälja kujuneb, ſelleſt on praegu weel wara ja oſalt ka raske kindlalt midagi kõnelda. Uue peaminiſtri ſeletuſed ajakirjanduſe eſitajatele luſewad oletada tema kõige ſuuremat heatahtlikkuſt rahwaeſitajate waſtu; peale muu lauſub peaminiſter, et eelarwe läbiwaatamine ei milgil tingimuſel wolikogu ſeaduſeandliſt tegewuſt halwama ei peaks. Kuid ſelleſarnaſteſt ütluſteſt mingiſuguſt walitſuſe „uut kurſi" wälja otſima hakata, oleks liig ſuur naiwſus. Stürmeri politiline uſutunniſtus ja adminiſtratiwline minewik on niiwäärt tuttawad, et nad rooſiliſteks lootuſteks mingiſuguſt põhjuſt ei anna. Pealegi rääkiwad parempoolſe ajakirjanduſe kiidulaulud uuele peaminiſtrile liig ſelget keelt, et uueſt kurſiſt ſelles mõttes, nagu harilikult edumeelne Wene ſeltskond temaſt aru ſaab, praegu juttugi ei wõi olla.

Walitſuſel peab aga igatahes teataw kurs ehk ſeiſukoht olema, millega ta duumale waſtu läheb, ja ſee ſelgub alles ſiis, kui ta konkreetiſemalt omad waated eeloolewa wolikogu iſtumiſe aja järgu iſeloomu peale wälja ütleb ja omal ajal wolikogu enamuſe poolt üles ſeatud ſeiſukohta walitſuſe kokkuſeade aſjus omaks tunniſtab ehk mitte. Oli ju wiimane aſjaolu põhjuſeks wolikogu laialiſaatmiſeks ja ſellepäraſt ſünnitab ta ka teatawa huwituſe ſeaduſeandliſe aſutuſe ja walitſuſe wahekorra kujunemiſel.

Kui meil wõimata on praeguſel ſilmapilgul midagi kindlamat walitſuſe ſeiſukohaſt duuma waſtu kõnelda, ſiis wõime enam wähem tõenäoliſemalt oletada, millega duuma oma kokkutulemiſel wälja wõib aſtuda. Progreſſiwiline blok ühendas wolikogus mitmeſuguſed elemendid ühiſe platformi ümber ja aſtus teatawate konkreetiſte nõudmiſtega walitſuſe waſtu üles. Et peale wolikogu laialiſaatmiſt ſeiſukord ſee riigis mitte paremaks pole muutunud, waid ennem pahemaks, et eeltingimuſed, mis parlamentliſtes ringkondades progreſſiwliſe bloki elule kutſumiſe wälja tõid, weel terawamaks on läinud, ſellepäraſt wõime praegu tõenäoliſelt oletada, et wolikogu enamus oma poolt üleſſeatud eeskawaſt ei tagane ja ühenduſe pinda walitſuſega ainult ſiis wõib leida, kui walitſus ſellel alal waſtutulekut ja heatahtlikkuſt ſaab awaldama.

Igal juhtumiſel tõotab wolikogu eeſolewa iſtumiſe järk huwitaw olla ja waſt iſegi teatawal wiiſil mõnes küſimuſes üllataw.

T.

Ajakirjandus.

Waldade majandusliſe ſeiſukorra küſimuſt

käſitab **„Päewaleht"** ja jõuab walla omawalitſuſe tegewuſeſt wõetud näidete waral otſuſele, et kodumaa waldade majanduslik ſeiſukord wõimata wilets on. Makſud on koguni kõrged, kuid ſelleſt hoolimata kaswab aaſt-aaſtalt ikkagi puudujääk. Olukord on wäljapeaſematu raske, ſeda enam, et walla liikmed waldadeſt ära põgenewad, endid linnade alla üles wõtawad ja ſeega makſumakſjate arwu wähendawad.

Selle pahe parandamiſeks on lehe arwamiſe järele üks ainus tee olemas — walla omawalitſuſe korralduſe põhjalik ümbermuutmine, ſeſt:

> „Praeguſe wananenud walla-omawalitſuſe korra juures on wõimata midagi ette wõtta, mis meie waldaid pankroti äärelt weaks. Mõnel pool on juttu tehtud kroonu laenuſt waldadele, kuid ſee on ainult jutuks jäänud. Ja kuigi ſaaks kroonu käeſt mõne ſuurema ſumma raha laenuks, millal tuleks ſee aeg, kus wõimalik on wõlga ära makſta?
>
> Ainuke tee oleks — täielik walla-omawalitſuſe korraldus. See peaks laiemale aluſele ſeatama, et ka mõiſawad, mis nüüd walla kaſuks mingiſuguſeid kohuſtuſi ei kanna, ühiſelt kõik kohuſtuſed kannakſid. Kõikſeiſuſeline wald tuleks ſiſſe ſeada.

See nõu ei ole kaugeltki enam uus: kõikſeiſuſeliſeſt wallaſt on juba küllalt kirjutatud ja kõneldud, kuid ſenini on ſee kõik „tühi töö ja waimunärimine" olnud. Nüüd oleks aga wiiſtiſte äärmine aeg, kus riigiwolikogu ſelles aſjas ſõna peaks wõtma ja ühes Baltimaa mõiſate eesõiguſte kaotamiſe ſeaduſe makſmapanemiſega ka kohaliku walla omawalitſuſe uuendamiſe eelnõu juurde aſuma.

Baltimaa rahwaaſemikkudel tuleks ſelles aſjas tingimata juba lähemail riigiwolikogu päewil tõſiſeid ſammuſid aſtuda, et ſõnad, mida aaſtate jooksul juba küllalt on tehtud, kord ometi teoks ſaakſid.

Wäljamaa.

Ettewalmiſtuſed pealetungimiſe waſtu lääne wäerinnal.

Ühed kardawad ja teiſed tunnewad hirmu. Ja ſellepäraſt walmiſtawad mõlemad oodatawat hoopi korralikult waſtu wõtma.

„Voſſiſche Zeitung" teatab, et ſakslaſed märgata prantslaſte elawaid pealetungimiſe ettewalmiſtuſi. Selle tundemärgiks olla muu ſeas elawad pealetungimiſe katſed mitmes kohas nii prantslaste, kui ka inglaste poolt.

Teiſelt poolt uſtakſe aga Londonis, et ſakslaſtel plaan on lääne ſõjawäljal pealetungimiſt alustada, milleks praegu elawalt ettewalmiſtatakſe. Seda tõendawad ka teated, mis otſekohe Hollandi—Sakſa piirilt on ſaadud. Need teated jutustawad laialiſeſt wägede wedamiſeſt lääne ſõjawäljale. Ühtlaſi ſaadetawat ſinna päratu ſuurel mõõdul ka ſuurtükka ja igaſuguſt ſõjamoona. Sellel põhjuſel oli Hollandi—Belgia piir iſegi mitmel päewal kinni.

Makſimilian Hardeni kõne.

„Zukunfti" wäljaandja Makſimilian Harden pidas Berlinis kõne ſõja üle, mida hulk rahwaſt pealt oli kuulamas. Harden, kes warem oma kõnedes ja kirjutustes hoopis käredam oli walitſuſt arwuſtamas, nii et tema „Zukunfti" ajutiſelt kinni pandi, on nähtawasti hoopis ſõbralikumalt walitſuſe politika wastu hakkanud ennaſt ülespidama.

Ta tõi omas kõne alguſes ette pika rea Sakſa wõituſid ja andis mõista, et Sakſamaa waſtaſtel aſjata lootus on Sakſamaa üle wõitu ſaada, olgugi et neil ſarnane rumal lootus weel kadunud ei ole. Sakslaste wõidud on ſeotud ſakslaste genialſe omaduſega ennaſt ikka oludega kokkukõlasſe ſeada.

Kuid kui ſakslaste waſtaſed rahu tingimiſi wastu ei wõta, ſiis algab alles päris wõitlus elu ja ſurma peale, kus „homo homini lupus est." Ja ſee wõitlus ſaab Europa ſurnukeha peal peetud.

Vanderwelde kõne.

Belgia miniſter Vanderwelde pidas ſotſialiſti haual, kes ſõjas ſaadud haawade kätte ſuri, kõne, milles ta tähendas: „Sotſialiſtid ei ſaa ſõja lõpuni rahu poole hoida, ſeſt ſee tähendaks praeguſel ajal imperialiſmi alla painumiſt ja kõige ſurjema militariſmi wõitu.

Bagdadi teed rikutud.

Konſtantinopoliſt teatatakſe, et ſalk araablaſi Bagdadi raudtee kallale tungis ja teda kaunis pikalt ära rikkus: raudtee ehitamine olla kaliſi maa reoſtamine.

Serblaſed Korfu ſaarele.

„Retſhi" teatel on Korfu ſaarele ſenini üle 70,000 Serbia ſoldati wiidud.

25. januaril jõudis ſinna Prantſuſe miinilaewal ka Serbia troonipärija Alekſander, keda kaldal ſuur hulk rahwaſt, Serbia miniſtrid ja Prantſuſe wäe ülemad wastu wõtſid.

Albanias.

Petrogradis ſaadud teadete järele on Auſtria wäed Alesſio linna ära wõtnud.

Albanias olewad Serbia wäed taganewad järjeſti lõuna poole, mere äärt mööda Durazzo ſihis, kuna neid Montenegro wägi tagawäena kaitſeb. Kuid need wäeſalgad ei ole kuigi ſuured enam: wõitlaſed ja tarbeainete puudus on neid tubliſte wähendanud. Nagu Petrogradis ſaadud teated tõendawad, on järele jäänud ainult üks weerand endiſeſt Montenegro wäeſt, ſuurem oſa oli ſunnitud ſõjariiſtad maha panema.

130 wenelaſt Sakſa wangiſt põgenenud.

Lioni Prantſusmaal jõudſid Sakſa wangiſt põgenenud 130 wenelaſt. Neid tahetakſe ühte Lõuna Prantſusmaa linna paigutada.

Majanduslike tegewuſe piirkonna laiendamiſe ühiſuſe programm.

Majanduslike tegewuſe piirkonna laiendamiſe ühiſus pidas Pariſis oma eſimeſe kooſoleku ära. Ühiſuſe tegewuſe programmiks ſeati järgmiſed punktid üles: 1) kõikide Prantſusmaal tarwitatawate produktide walmiſtamiſe ja nendega kauplemiſe tingimiſte põhjalik tundmaõppimine; 2) tööstuſe tegewuſe korrapäraſe käigu ettewalmiſtamine päraſt ſõja lõppu; 3) põhjusmõtete wäljatöötamine, mis lepinglaste majanduslike läbikäimiſe aluſeks peawad ſaama.

Grey wastus Amerika Poola organiſatſionidele.

Amerika Poola organiſatſionid pöörawad ühiſe palwega Ingliſe walitſuſe poole, et ſee luba annaks paljaks tehtud Poolamaa elanikkude tarwis toidu aineid ſiſſe wedada. Grey wastas nimetatud Poola organiſatſionidele, et niikaua ſeda küſimuſt arutada ei ſaa, kuni Sakſamaa ja Auſtria tõotuſe annawad, et nad enam Poolamaalt toiduaineid wälja ei wea. Nad peawad kindlustama, et kohal walmiſtatud toidu ained mitte ſõjawägede toitmiſeks ei tarwitata.

Asquith tähendab ſelle juures, et elu kallidus Poolamaal peaasjalikult ſelle tõttu tekkis, et maale tunginud Sakſa ſõjawäed kõik tagawarad rekwiſeriſid. Kui nüüd Inglismaa luba annaks uuſi toidu tagawaraſid Poolamaale ſiſſe wedada, ſiis wõiks arwata, et rekwiſitſionid ſelle tõttu weel tõuſekſid.

Sakſa kulda Daanimaale.

Kopenhageni leht „National Tidende" teatab, et Sakſamaalt Daani pangale wiimaste päewade jooksul 11 miljoni marka kulda on weetud.

Amerika politſei ſaladuslikud toimetuſed.

New-Yorkiſt teatatakſe:

„Meil tekitab tähelepanemiſt politſei ſaladuslikud toimetuſed. Läinud laupäewal ja pühapäewal pidas ta inimeſi kinni ja otſis neid läbi, kes maaaluſtel raudteedel ſumadaniſid ja pakkiſid wedaſid.

Broklini ſadama komandandi ſoowil ſeati kolmel ſillal politſei ſalgad kohale, et pommide wiskamiſt riſtlejale „Waſhington" wõimatuks teha, kui ſee jõge mööda liikus.

Seljamal päewal oli koos iſeäraline nõupidamine politſeis, kuſt aga mingiſuguſeid teateid ei antud.

Zeppelinide ohwrite matus Pariſis.

Üleeila maeti Pariſis Sakſa zeppelinide ohwrid. „Notre Dame de la Croix" kirikus peeti hingepalwet ſuure hulga inimeste juuresolekul. Palujate hulgas olid Pariſi linnawalitſuſe eſitajad, tähtſamad ſeltskonna tegelaſed, kuna riigi preſident ja miniſtrid oma aſemikud olid ſaatnud. Oſa wõttis weel hulk ſaatkondi.

Matuſel peeti hulk ſügawalt liigutawaid kõneſid. Haudadele pandi palju pärgi.

Matuſel oli üleüldiſe rahwa leina laad.

„Luſitania" aſjus lepitakſe kokku.

„Aſſociated Preſs" teatab Waſhingtoniſt, et walitſuſe eſitajad järgmiſe teadaande on awaldanud: „Ei wõi ſündida lasta, et tühi tüli mõne ſõna päraſt kokkuleppe head jõudmiſt „Luſitania" aſjas takistaks." Ühisriikide walitſus ei rõhuta ſõnu „mitteſeaduslik" ega „hukkamõiſtmine".

Senati komiſjoni eſimees awaldas päraſt komiſjoni liikmetega läbirääkimiſt arwamiſe, et tema arwates wahejuhtumine „Luſitaniaga" juba lepitatud on.

Soome.

Neil päewil awati Helſingis Soome Rahwusline muſeum kolme oſakonnaga, milleſt üks muinasloole, teine ajaloole ja kolmas rahwusteaduſele on pühendatud. Ehitus ei ole ſeeſt weel täieſti walmis, kuid ligi wiiskümmend ſuuremat ja wähemat ſaali on juba korras. Üleüldine keſkſaal, kuſt kolm ſuurt uſt oſakondadeſſe wiiwad, on ka alles pooleli; ſelle ſeinad tahetakſe kallihinnaliſte kiwidega katta ja kupliſſe tulewad kunſtnik Akſel Gallen-Kallela freskopildid, mille loonuſed enne ſõda Venetſiaſſe jäid, kuſt nad arwatawasti San-Francisco ilmanäituſele on ſaadetud.

Iſeäraliſt huwituſt pakub muſeumi Kalewala-ſaal, kuhu kõik lugulauluſſe puutuwad wanad asjad on kogutud. Seal on ka Kalewala ſoomekeelſed wäljaanded ja terwe rida muukeeleliſi tõlkeid wälja pandud, nende keskel Alpo Sailo tehtud runolaulujate rinnakujud, kuna keſet ſaali aſuwaſſe telki mitmeſuguſed nõiariistad on koondatud. Akſel Gallen-Kallela on lubanud oma Kalewala-aineliſed pildid ſiia aſetada ja tahab ka ſeinu ſelle lugulaulu aineid kujutawate freskopiltidega ehtida.

Ajakirjanduſe trahwid. Wiiburi kuberner on „Karjalan Lehti" kolmepäewaſe wäljaande wastutawat toimetajat W. Nikkaneni ühe kuuſe wangistuſega kariſtanud. Samaſuguſe kariſtuſe on ſaanud „Karjala" wastutaw toimetaja T. Tuomela. Hra Nikkanen ſai alles paari nädala eeſt wangiſt wabaks, kus ta endiſt kuuſiſt trahwiaega istus.

Leiba müüdagu kaaluga. Helſingi moonakomiſjon on linnawalitſuſele ettepaneku teinud määruſt wälja kuulutada, mille järele edaspidi ſaia ja leiba kaalu järele peab müüdama, ſeſt ükſi ja pätſi wiiſil müües on pagarid nende ſuuruſt nii wõrd wähendanud, et leiwa hind wõrdlemiſi kuulmata kõrgeks on tõusnud.

Setumaalt.

I.

Kus Setumaa on — ſeda teab küll igaüks umkaudu ütelda — Petſeris.

Minu ſihi ei ole ſiin mitte maaſt kõnelda, waid rahwaſt.

Wenelaſed kutſuwad ſetukeſi — pooleuſulisteks (полувѣрцы). Nii kutſuwad ka Wene küla haritlaſed ſetuſid, ſellepäraſt et nad paremat nime neile anda ei tea. Nad teawad küll ka eeſtlaſi, aga neil on iſe uſt kui „poluwertſekel". Et ſetud Eeſti keelt kõnelewad ja õiget uſku on, ſiis on wenelaſed neid „pooleuſulisteks" nimetama hakanud. See on küll ſelgeks tunnistuſeks, et wenelaſed (ka preeſtrid ja koolõpetajad) oma kõnega näitawad, et nad ſelleſt weel täieste aru ei ſaa, mis rahwus ja mis uſk on. Kui ma ei eksi, ſiis on meie ajakirjanduſes püütud ſeletada, et ſetuſid wenelaſed ſellepäraſt „pooleuſulisteks" nimetawad, et nad (ſetud) õieti õigeuſu kombeid ei tunne. Oma äranägemiſe põhjal pean ma ſeda arwamiſt eitama. Kui ſetu käeſt üks eeſtlane küſib tema rahwuſe järele, ſiis ei anna ſetu mitte kohe wastuſt. Eeſtlaſeks ennaſt nimetada ta ennaſt ei tihka, wenelaſeks ka mitte. Wiimaks ei jää muud üle kui ſetuks nimetada. Kord ſeletaſin ſetule, et meie haritlaſed neid mitte ſetudeks ei nimeta, waid Petſeri eeſtlasteks. Setu wanamees, kes kausſidega Eeſtimaal oli kaubelnud, wastas, et ta muud nime kuulnud ei ole kui ikka — ſetu. Setu küla ja Wene küla wahel ei näi ſuuremat wahet

Sõja kajades.

(Sõja tegewuſe mail wiibiwa toimetuſe liikme poolt).

Widewiku mõttemõlgutuſed. Kes loeb nende jalaastumiſi? Laul metſas. Saladuslik inimeſes. Teele! Woori kaelamurdew rändamine. Mõiſa proua ſõjamured. Öö-puhkus wallamajas. Haawatud. Mida rännakutele kaaſa wõtta? Kaewikute meeleoluſt. Naha jahil.

VII.

(Järg.)

Jääb weel paar wersta, kuid kõige raskemad, ſeſt tee on uuesti ehitatud — walu liiw. Sõidan ette, et woori tulekuſt teatada ja abi nõutada. Lähem ametimees — wallawanem. See õnnetu on täna wiſt üheksakſajaks tükiks kistud. Ta ütleb küla puupüsti woorideſt kubiſewat ning katuſealuſed inimestega täidetud olewat. Ruumi peab ſiiski ſaama ja lõpuks leiame ſeda wallamajas eneſes. Kella kaheteiſtkümne paiku hakkawad koormad ükſteiſe järele pärale jõudma.

Wallamaja loeb endas õige rohkeſti tubaſid. Ühes neiſt elab arſt, teiſes halastaja õde, kolmandas lõi keegi läbiſõitja kapten peſale. Siis peab weel welsker ja teenijate-perekond ja kirjutaja muiſt ruumiſid kinni. Minule walmistas tohtri denſtſchik oma moodi toreda wastuwõtmiſe: pani theemaſina ſumiſema ja andis herra toa tarwitada, ſeſt kogu arſtliſeſt perſonaliſt polnud kedagi kodus. Sellepäraſt wiſt pidaski tohtri teenija end ſuureks ſanitar-rüütliks: eeteri lõhn käis tema ſuuſt mitme ſülla kauguſele.

Arwaſin, et tänaſel ööl und werstadega wõib mõõta, kuid asjata. Köögis koliſtaſid mehed liha praadides ja theed keetes. Kuſagil — wiſt kirjutaja toas — ürgas grammofon, liikwa lõhnaline „ſanitar" räuſkutas lõõtſapilli, uulitſal käratſeſid ſoldatid ja naabritoas ragiſes ſäng, otſekui tahetaks temaga lennuſõitu ette wõtta. Ka naisterahwaste itſitamiſt ja kilkamiſt oli kuulda.

Hommiku eel toodi haawatuid. Neid ei olnud kuigi palju, aga arſti äraolek ajas kõikide pea ſegamini. Denſtſchik, kes õhtul wahwalt lõõtſapilli kiitſutas ja theemaſina teenistuſewalmilt keema ajas, wiskas mind nüüd otſekui mõne õle koti õlaſt kinni ſaſides ſängiſt wälja.

— Andke nõu! (Совѣтуйте).

Noh, mis ſeal ſiis ikka teha oli. Otſiſime teiſeſt küla otſaſt laatſareti jaoks mõeldud ruumi üles ja ſeadſime ſoldatite abiga koikud jalule. Hommikul ilmus ka tohter halastaja õega.

Nende käeſt kuulſin, et nad ſiin haigemaja pidid ſiſſe ſeadma, kuid haawatute enneaegne läkitamine tulnud neile üsna ootamata.

Kolmanda päewa keſkpäewal algas tagaſiſõit — tühjalt. Sula, mis kõik jõed kohewile ajas, waheldas nüüd päris krõbeda külmaga. Tee kohta wõis lauſuda: ta ei kanna, ega murdu. Seal kus enne hobuſed kõhuni wees käiſid, wõis nüüd jalad kümneks tükiks murda. Kuid ſõit läks ſiiski wõrdlemiſi hoogſalt ja neljandal päewal olime juba tagaſi. Näpistatult, kärbitult ja lõhutult, aga ikkagi tagaſi.

Ja nüüd teab lugeja, mis ſarnaſe teekonna jaoks waja läheb: kõige pealt kannatuſt. Siis weel: labidaid, kangi, köiſi, lootſikuid ja jäämurdjaid. Ka häſti tugew wõti wõiks kaaſas olla, millega juhtumiſi mõne halastaja õe ſüdame juurde uſt awada.

Kas pole tõſi: meie „Riias käijatele" eſiwanematele polnud ſarnaſeid aſju ſugugi tarwis.

Wiimaſe nädali erakordne ſula*) olewat, nagu frondi lähedal ſeisjad iſikud tõendawad, ſõjaliſe tegewuſe kummagil pool ſeisma pannud. Tuleb ainult ükſikuid epiſodiſid ette, millel ſõjakäigu kohta tähtſus puudub.

Kaewikutes istumine käib praegu waſt rohkemki närwide peale, kui muidu. Puudub aktiwiteet — üks peaasjadeſt meeleolu kõrgel hoidmiſe mõttes. On tähele pandud, et juſt kibe ſõjaline tegewus maſſedes heroismuſt tekitab, ſeſt tihti lugu pole julgus ja külmawerelſus muud, kui iſeenda unustamine.

Üheſooduline paigal istumine ja ootamine tekitab otſe ſelle wastu pinewat erkuſt. Tuntakſe igawuſt, andutakſe kahtlewatele mõttemõlgutustele ja laotatakſe lõpmata ſuurel mõõdul kuulujuttuſid laiali.

Ei puudu, muidugi, ka naljakad wahejuhtumiſed, milles aja liig küllus ſüüdi. Nii räägitakſe wäga huwitawat lugu S. wakſali frondilt. (S. jaam aſub lääne wäerinna keſkkohal ja tema nimetamiſt tuleb ſtaabi teadetes tihti ette.)

Siin peetakſe eeskujulikku poſitſioni ſõda. Pool küla on meie, teine pool — ſakslaste käes. Kahe waenuliſe wäe wahele jäi nahawabrik kõigi ladudega. Soldatitele on ſee asjaolu teataw ja nad peawad aru, kuidas kallihinnaliſt nahka ära peasta. Saagi- ja awantüüri-iſuliſi leidub mõlemalt poolt.

Öiſes pimeduſes lähewad mehed hiilides ja roomates wabriku poole. Elu kaalu pealepanek ja hirm õpetab neid kaſſi kõnnakut omandama. Reflektori kiire lähenemiſel heidetakſe näoli maha ja lamatakſe nii waikſelt, nii wargſelt kui wähegi wõimalik. Ainumaks liigutuſeks on loomuſunniline wõdin ſelja lihakſetes.

Wiimaks jõuawad tehaſe ehitusteni. Siin walitakſe tasku laternate walgustuſel paremad ja wajaduslikumad palud wälja ja minnakſe tuldud teed, ikka piinlikku ettewaatuſt pidades, tagaſi.

Tihti puutuwad naha-jahilaſed Sakſa ſoldatitega kokku.

— Pſt! Ruska, ne ſchieſs! — ſoſistab ſakslane.

— Чего тебѣ треба? — pärib wenelane, kes iſe ka kokkupuutumiſeſt jahmatanud.

Ja nüüd algab tumm jutt, käte ja jalgade ſhestikulerimiſega. Tehtakſe maha homme uuesti trehwata. Sakslane toob konjaki pudeli, wenelane — leiwa pätſi kaaſa. Juuakſe terwiſe napſi ja patſutatakſe teineteiſele õla peale.

— Molodets, ruska! — kiidab ſakslane.

— Ну, и нѣмецъ промаху не дастъ! — arwab wenelane oma poolt ja ſellega on kõik jutud aetud. Ülejääwa oſa ütleb näoilme, waade.

Järgmiſel päewal wõiwad needſamad mehed tormijooksul teine teiſt ſurma kaiſutustega kaiſutada. Tänane ſõprus ei ſega homſet ſõjatööd.

K. R—r.

Kirjutatud 18. januaril 1916. a.

K. N.

elewat. Kuid ligemalt leiad mõndagi, milleſt ehk juba ära wõid üelda, kes küla elanikud on. Wäliſelt waadates on Wene külas hoonete ehituſes kõwasti korda peetud, ja kõik eluhooned korralikult uulitſa äärde aſetatud. Uulits käib keſet küla. Wene külas ei ole uulitſa ääres puid, ei muud iluſtuſt kui ainult majaſeinad ja kiwideſt õue aiad. Setu külas ei ole nii kindlat korda majade ehituſes: mõnel elumajal on ots ja mõnel külg uulitſa pool. Uulitſad iſe on enamiſte kõwerad ja uulitſa ääres kaswawad ſuured remmelgad, mis nagu nende wälimus näitab, juba ammu on iſtutatud. Kuid iſeäranes puude armaſtajaks ei wõi ſetuſid mitte pidada. Wiljapuu aedu on üleüldſe wähe, ja needki, mis on, on wäikeſed ja ilma harimata. Meſilaſi ei näinud ma kuſagil.

Seeſtpoolt on ka ſetude maja wähe teiſtſugune kui wenelaſtel. Setudel on enamiſte üks tuba (on ka küll kahe toaga elumajad) mis otſekohe maa pinna peale on ehitatud, kuna wenelaſtel tuba 3—4 jala kõrguſe wundamendi peal ſeiſab. Maja kraami on ſetul niiſama wähe, kui wenelaſel. Elutoa ſiſſeſead on järgmine: laud, kus ſüüakſe, paar pinki, ja ſöögi kapp, mis ſeina küljes on, ahjupoolſes ſeinas on nari, kus peal magatakſe. Seal magab terwe pere. Mõni wanem inimene magab ahju peal, ſee on auſam aſe. Kahe ſeina ääres laiad pingid, mille peal ka magada wõib. Pinkide winkli kohal ülewal nurgas on pühad kujud. Neid on kõige wähem kolm. Muud kraami harilikus ſetu majas ei ole. Riidekaſtid on kas aidas ehk eeskojas. Toidutagawara on põranda all keldris. Igal elumajal on põranda all tingimata kelder.

(Järgneb).

Kodumaa.

Wabatahtlik maks ſõjameeste perekondade heaks.

Tallinna 1. ja 2. järgu kaupmeestelt ja 1., 2., 3. ja 4. järgu tööſtuſe ettewõtjatelt on möödaläinud detſembrikuus wabatahtliſt makſu ſõjameeſte perekondade heaks 1272 rubla linnakaſſaſſe tulnud.

Jäädaw põllutöö warjupaik ſõjameestele Wõrumaal,

Põhja-Balti Wõru maakonna-komitee on kõigile Wõrumaa wallawolikogudele, ſeltſidele ja ühiſuſtele üleskutſe awaldanud ſõjameeste lastele jäädawa põllutöö warjupaiga aſutamiſes ühineda.

Komitee tahab ſeks otstarbeks walitſuſelt ühe kroonumõiſat Wõru ligikonnaſt paluda. Peale ſelle palub komitee, et ſee ſumma, mis Wõru laatſareti awamiſeks oli määratud, warjupaigale annetataks, kuna nüüd laatſaret awamata jääb.

„Post.“

Tallinna Eesti Põllumeesteſelts

pidas 24. ſkp. aasta peakoosolekut. Selts oma üle 1500 liikmega on kõige ſuurem ſelleſarnane mitte ükſi kodumaal, waid terwei Wenemaal. Küll ei ole kõik ſeltſiliikmed mitte otſekohe põllumehed, ſuur oſa nendeſt elawad linnas, aga ſiiski näitab nii ſuur liikmete arw, et huwi põllutöö wastu Tallinnas ja ümbruskonnas ſuurem on, kui mujal meie kodumaal.

Peakoosolek auſtas kõige pealt ſurma läbi lahkunud liikmete Johann Parki, Hans Teriku, Hans Püſſi ja August Sackaria mälestuſt püſtitõuſmiſega, mille järele 30 uut liiget wastu wõeti.

Nagu aasta aruandeſt näha, on ſeltſil läinud aastaga 27. tegewuſeaasta ſeljataga. See oli ſõja päraſt olude pooleſt erakorraliſem, kui ükski eelmine tegewuſeaasta. Aasta algas, kuid teadmata oli, misſuguſtel tingimistel ſeda lõpetama peab. Juba ſõja-aasta eelmiſel poolel ſurnſid oind ſeltſi tegewuſe kirjamateſſe raamideſſe: oli karta, et järgmine aasta ſeda karmim on. Eelarwe ſeati kahes jaos, tingimiſi kokku. Pilku aastaſe tegewuſe peale tagaſi heites aga ei wõigi aastat nii halwaks nimetada. Sõja päraſt on küll nii mitmedki ſeltſi ettewõtted ja kawatſuſed täideſaatmata jäänud, ka liikmete arw, mis aasta algul üle 1700 ulatas, umbes 200 wõrra wähenenud, aga ſiiski tõi aasta ka nii mõndagi rõõmuſtawat. Põllumeeste ammuaegne igatſus — põllutöökooli käimapanemine — on rõõmuſtawa pöörde ſaanud ja kui aſi ſelles joones edaſi liigub, ſaame lähemas tulewikus eſimeſe põllutöökooli Eestimaal. Ka on ſelts mitmeaastaſe ootamiſe järele wiimaks raamatukogu awamiſeks luba ſaanud ja iſegi põllu- ja käſitöönäituſe ära pidanud. Aineliſeſt küljeſt wõib aastat ſamuti täiesti rahuloldawaks nimetada. Umbes kümnetuhande rublaliſe üleüldiſe läbikäigu juures on ſeltſi puhas waranduſ 3110 r. 73 k. wõrra kaswanud ja ulatab praegu 25,003 r. 52 k. peale. Aruanne wõeti muutmatalt wastu.

Eelarwes on eestſeiſus ſeltſi 1916. a. kulud ja tulud 11,600 rubla peale arwanud, ſelles ka põllu- ja käſitöö näituſe toimepanek üles arwatud.

Uute kawatſuſte teostegemiſeks on eelarwes järgmiſed ſummad: põllutöökooli hoonete plaanid ja eeltööd 1350 rubla ja raamatukogu täiendamine 300 rubla. Raamatukogu awatakſe umbes paari kuu järele, kui korraldamiſetööga lõpule jõutud. Peakoosolek wõttis eelarwe ſelle muutuſega wastu, et ſeltſi asjaajaja (hra M. Aitſam) palk 600 r. peal 1000 r. peale tõstetakſe.

Walimiſed läkſid üheImeelel ja rahulikult. Eestſeiſuſesſe waliti kõik ſeniſed tagaſi: A. Birk, H. Ithal, P. Komi, J. Kaim, J. Maſing, Joh. Ploompuu, J. Pärtſel, Joh. Reinthal ja G. Treiberg. Ka rewiſjoni komiſjoni jäid endiſed: H. Landberg, F. Wachtmeiſter ja Joh. Presfeld. Põllumeesteſeltſi eſitajateks Tallinna Majanduſeühiſuſesſe waliti: F. Wahtmeiſter, Joh. Reinthal ja M. Aitſam. Sõjawäljal wiibiwad ſeltſiliikmed ja nende abikaaſad otſustati läinud aasta eeskujul ka 1916. a. ilma liikmeraha maksmata liikmete nimekirja wõtta.

P.

Wiinamüümine Tallinna wõõrastemajas.

Peeter Suure mereekindluſe komandandi poolt on administratiwliſelt karistatud: wõõrastemaja Hotel du Nord omaniku Dagmar Matuni, tema aſetäitjat Ingliste walla tp. Roman Leopold Sonberg ja wõõrastemaja teenijat Paide kr. Roiſtwere w. tp. Jaan Selli — kõik 3000 rbl. ehk 3 kuu arestiga ſalaja wiina müümiſe ja lubamiſe eest wiina wõõrastemaja ruumides juua.

„Pwl.“

Pealinna teated.

Kirjanik A. Kitzbergi au pidu asjus, mis teatawasti pühapäewal 14. webruaril Pawlowa ſaalis (Troitskaja, 13) toime pannakſe, wõime järgmiſt teatada. Kohaliku Eesti Hariduſeſeltſi näiteſeltskonna poolt hr. D. Otſingi juhatuſel kantakſe ette A. Kitzbergi rahwatükk 5 waatuſes „Kauka Jumal“. Tegelastena astuwad näidendis üles pealinnalastele tuntud näitlejad: neiud J. Janſen ja W. Nurk, pr. R. Lagedi-Pullerits ja hrad D. Otſing, M. Kelder, A. Kichleweldt, H. Möller, J. Juurup ja teiſed.

Etenduſe algus on kella 2 peale päewal määratud; piletid 1 rbl. kuni 5 rublani on harilikkudeſt eelmüügi kohtadeſt ſaada.

Nagu teada, pannakſe pidu kõikide pealinna Eesti ſeltſide ühiſel ettewõttel Hariduſe ſeltſi nimel toime. Piletid lähewad nende päewade ſees müügile ja ſoowitaw oleks, et iga üks neid aegſaſti katſuks eneſele walmis muretſeda. Näitemängu harjutuſed on täiel hool ja nagu kuulda, on näitlejad ſuure huwituſega näitemängu õppimiſele aſunud.

Aſunduſe oſakonna juhatus pidas eila õhtul koosolekut. Oſakonna eſimees W. Kann astus käesolewa aasta algul ſõjateenistuſesſe ja tema aſemele astus eſimehe abi Jul. Seljamaa. Jookswate küſimuſte ſeas harutati hariduſe ſeltſi näitemüügiſt oſawõtmiſe küſimuſt, mis jaatawalt ära otſustati. Oſakonna eſitajaks näitemüügi toimekoada waliti juhatuſe liige hra Joh. Kaarna.

Linna ameti liikmete wastutuſelewõtmiſe asja lõpetamine. 1. detſ. 1914. a. pealinnas ette tulnud wee kinnijäämiſe kohta olid linna ameti liikmed kohustatud oma ſeletuſed miniſteriumile ette panema. Miniſterium on need ſeletuſed nüüd läbi waadanud, rahuloldawaks tunnistanud ja otſuſeks teinud terwet asja ära lõpetada.

„Sakſa wõimu wastu wõitlejad. „Den“ astub oma eilaſes numbris wäga huwitawa ſüüdistuſega „Wetſherneje Wremja“ wastu wälja. „W. Wremja“ toimetuſes töötab keegi Oſſendowski, kes Sakſa firmade ja kaupluste wastu, neid ſalakuulamiſes ja Wenemaa äraandmiſes ſüüdistades oma lehes wäga käredalt üles astub. Iſeäraliſt tähelepanemiſt pööras ta omal ajal „Kunſt ja Alberſi“ firma peale, mis Kauges Idas aſub. 1915. a. algul ilmus Oſſendowski ſuleſt iſegi raamat, milles tähendatud firma tegewuſt mitmeſt küljeſt paljastada püüti.

Natukene aega hiljem ſaadeti Kauge Ida Sakſa firmale ſõbralik kiri, kus ſelle peale tähelepanemiſt juhiti, et „Wetſh. Wremja“ kõigeſt wäeſt firma wastu töötab, ja et üks lehe toimetuſe liige parajaſti Tomski tuleb, et koha peal töötades Sakſa firmale lõppu teha. Sellepäraſt olla kõige mõiſtlikum, kui Sakſa firma eſitaja mõjuka ajakirjaniku juurde ilmuks ja talle waikijäämiſe eest makſaks. „Den“ ütleb, et waikimiſe hinnaks ſeekord 25 tuhat rubla määratud ja lubab asja juurde weel kord tagaſi tulla.

„Sotſ.-dem. erakonna rahwuswaheliſe komiſjoni“ kohtuaſi. 25. jan. lõppes Petrogradi ſõjawäeringkonna kohtus ſeitſme tööliſe kohtuasja arutamine, keda „ſ.-d. erakonna rahwuswaheliſe komiſjoni“ liikmeks olemiſes ſüüdistati. Wastutuſele wõtmine ſündis kaelakohtu ſead. par. 102. põhjal. Kaebealuſed Krotowski, Bogdanow, Shurawlew, Petrowski ja Pjetuſchkow mõisteti wabaks.

Süüdlaſeks tunnistati ainult kaks, Guſſow ja Bobrow, kes aſumiſele mõisteti.

Wahetusmargid. 25. jan. ilmuſid riigipanga ametnikud linna-ametiſſe, et trammwaikonduktorite käte kogunud wahetusmarkiſid wastu wõtta. Ühtekokku oli markiſid 500,000 rubla eest.

Sewastopoli rong, mis Moskwa kaudu tuleb, jõuab igapäew kell 9.40 min. hommikul Petrogradis.

Päewaſündmuſed.

— Wälimiſte asjade miniſteriumi hooneſt waraſtati würstinna Saltõkowa mantel ära, ſel ajal kui würstinna iſe külaliſena miniſtri juures wiibis.

— Tunaella langes näitlejale J. F. Kſheſinskile katuſelt jääpank peale ja lõi ta jaluſt maha. Kukkudes murdis näitleja jala ära.

Riigiwolikogu ringkondades.

Duuma wanemate koosolek.

Eila kell 11 hommikul oli eſimene wanemate koosolek, kus riigiwolikogu kokkutulekuga ühenduſes ſeiswaid küſimuſi arutati.

Koosolekut awades teatas M. Rodſjanko, et miniſtrite nõukogu eſimees B. Stürmer eelmiſel päewal tema juures käinud. Jutuajamiſeſt ſelgunud, et uus peaminiſter riigiwolikogu kokkukutſumiſega kõigiti päri on ja temaga ühiſelt töötada kawatſeb.

Eſialgul mõeldi riigiwolikogu 19. ja 22. webr. wahel kokku kutſuda. Kuid M. Rodſjanko pidas kõige ſoowitawamaks, et riigiwolikogu juba 5. webruaril kokku tuleks. Wiimaks lepiti 9. webruari peale kokku.

Kohe peale ſeda palus M. Rodſjanko koosolejaid küſimuſt arutuſe alla wõtta, kas on eestulew istumiſte järk iſeſeiſew wõi tuleb ſeda endiſe tegewuſe jatkamiſeks lugeda.

Koosolek tuli otſuſele, et wiimane arwamine õigem on.

Et riigiwolikogu koosolekute waheaeg liig pikk oli, ſiis tunnistas wanemate nõupidamine tarwiliſeks, et riigiwolikogu tööde algus üleüldiſe politiliſe ſeiſukorra läbikaalumiſele pühendataks. Edaſi leidis wanemate koosolek ſoowitawa olewat, et peaminiſter Stürmer ja wälimiſte asjade miniſter riigiwolikogus üles astuks.

Omakaſu ühistegewuſe warju all.

Meie alles nooruke ühistegewus on peale muude raskuſte iſeäranis palju algatuste juhtimiſele uſaldatud tegelaste omakaſupüüete läbi pidanud kannatama. Haritud jõudude puuduſel walitakſe maal ja ka linnadeski ſagedasti eſimene kättejuhtuw haritlane ühistegewuſe aſutuſe juhtimiſele, ilma et walitawa iſiku ſeltskondline credo kaalumiſe alla wõetakſe.

Palju ühistegelikſi aſutuſi, peaasjalikult tarwitajateühiſuſed, on koguni omakaſupüüete ſurmapitſariga ilmale toodud. Teaks mitut kodumaa tarwitajate ühiſuſt nimetada, mis ainult ſuſt omakaſu kawatſuſega elule organiſeeritud. Suuremal hulgal juhtumistel on ſiin ühiſuſe elule õhutajaks keegi kaupmees, kel oma äri „wäſinud“ ja tarwis oleks kaubarõduſt lahti ſaada. Seal hakkab mees korraga ühistegewuſe ſuurwaimuks ja wiimaks läheb tal ka korda tarwitajate ühiſuſt elule kutſuda, kuhu aſutaja muidugi ärijuhiks ja juhatuſe liikmeks walitakſe. Juba aegſalt teeb aſutaja ſuuremeelſe ettepaneku odawalt tema äri omandada. Keegi ei aima ſelles midagi paha. rõõmuſtatakſe weel, et ühiſuſe tegewus kohe algada wõib. Eſimeſed aastad toowad ühiſuſele kaſu, ſeſt asjatundliſe rewiſjoni puuduſel on arwed paenduwad. Kuid mõnel põhjuſel lahkub wiimaks ärijuht ja ſiis leitakſe, et ſenini taſuga töötanud aſutus on täieline bankrott.

Kui kodumaal niiſugune ſahkerdamine waſt ſuuremate hulkade asjatundmatuſe tõttu wõimaldub, on ometi ka pealinna Eesti kolonii ühe ſiinſe „ühistegewuſe ſuurwaimuga“ raske õppuſe läbi teinud.

Tuletame tarwitajate ühiſuſe „Okonomi“ aſutamiſelugu ja tema aſutajat meelde. Sündmuſeſt on mitugi head aastat mööda. Siin kordus algaſes ſama lugu, mis kodumaal mitmel pool nii analogiliſelt ette tulnud. Siin oli kangelaſeks Eesti ärimees, kellel oma piimaſaaduste kauplus kokkutuiwamas oli. Kuid mitte harjumata ſeltskondliste ettewõtetega inimestega polnud ſeekord tegemiſt, waid, kuigi waſt hilja ſaadi aſutaja politikaſt aru ja mehel tuli kelida, kuna ühiſus kaua põdes, kuni ta waſt alles minewal aastal õigeteſt käteſt juhitud tõſiſt kooperatiwliſt tegewuſt wõis alustada.

Kuid „ſuurwaim“ jäi oma põhjusmõtetele truuks ja tegi uue katſe, mis ka hiilgawalt õnnestas.

Peale „Okonomi“ miniſtri kriiſiſt ilmuſid korraga kõigis Eesti ajalehtedes (!) ilujad ja armſad kirjeldaſed ja kuulutuſed nagu wälk ſelgeſt taewaſt uue oſaühiſuſe kohta, 50,000 rublaliſe põhjuskapitaliga.

Uue oſaühiſuſe ſiht pidi olema kodumaa piima- ja põlluſaaduſid pealinna turul wäheſe talituſetaſu eest edaſi toimetada. Saadeti ka tſirkulärid laiali, kus teatati, et ühe ärimehe ja Co keſtkauplus oſaühiſuſele „Baltika“ edaſi läinud.

Sarnaſe reklami tagajärg oli, et palju Eesti ühispiimatalituſed ja eraettewõtjad kohe uuele oſaühiſuſele, mis Eesti ajakirjanduſe poolt rohket kiituſt leidis, kaupa uſaldaſid ſaata. Ka paljud Wene ärid uſaldaſid uuele aſutuſele kaupa.

Kuu aega hiljem aeti asjata uue oſaühiſuſe juhatuſt taga, juba olid ühiſuſe uksed kinni ja „juhatuſe eſimees“ Soomſuwituſele ſõitnud. Ja tänapäewani pole talumehed oma piimanatukeſe eest raha kätte ſaanud.

Kuid „ſuurwaim“ ei jäänud kaua ſuwitama, waid astus uuesti ſeltskondliſe tegewuſe põllule.

Ettewaatuſt uute aſutuſte juhtijate walimistel. Kaalutagu iga kandidadi ſeltskondline uſaldus ära, ja kes ſelle juba kaotanud ja weel näruſel wiiſil, ſellele „käed eemale!“ Ka ſiis, kui waſt niiſuguſed mehed uute aſutuſte elulekutſumiſeks „higi palgel“ töötawad.

Neil päewil aſutati Petrogradis uus tööstuſe oſaühiſus. Ühiſuſe ſiht, metalltööſtuſt praeguſel ſõjaajal koondada ja ſuuremaks jõuks tõsta, on wäga ajakohane. Ja ſoowida tuleb, et uueſt oſaühiſuſeſt mitte ainult tööstajad, waid terwe Eesti ſeltskond oſa wõtaks.

Kuid ſiin jällegi peetagu meeles, et ainult ſeltskonna uſalduſe wäärilised mehed aſutuſe juhtijad tohiwad olla. Kas on ſiin ehk jällegi ekſiſamm tehtud? Kui ja, ſiis on ſeda ju wõimalik parandada!..

Ja üleüldſe ühiſuſte rewiſjoni komiſjonidel tuleks aſutuſte juhtijate tegewuſt paremini ſilmas pidada, mitte ainult wiimaſe aſutuſe juures. Kunagi ei tohi paenduwuſt ega wähemate ekſituste andeksandmiſt lubada, ſelleſt wõiwad ſuured ekſituſed wõimaluſt ſaada. Ka ſuure energia ja lahkuſenaeratuſe taga ſeiſab waheſt midagi muud. See kõik aitab niiſuguſid „ſuurwaimuſid“ ſünnitada, nagu ſee, kelleſt ülemal kirjeldatud.

K. Tenneberg.

Päewauudiſed.

Riigiwolikogu ja riiginõukogu kokkutulek on kõigekõrgema ukaſi põhjal 9. webruari peale määratud.

Riiginõukogu liige ſalanõunik Pokrowski on kõigekõrgemalt poolt riigi kontrolöriks nimetatud, kuna ta riiginõukogu liikmeks edaſi jääb. Senine riigikontrolör P. Haritonow on tema eneſe palwe peale ſelleſt ametiſt wabaſtatud.

Riiginõukogu liige N. Pokrowski nimetati ka rahaaſjade komitee liikmeks.

Kooliõpetaja ekſamilt kaotatakſe numbrid ära. Hariduſeminiſterium on ſeletanud, et praeguſe wananenud, juba 1870. aaſtaſt ſaadik makſwate määruſte järele kodukooliõpetaja ekſamil ainult need iſikud ſoowitawa kutſe omandawad, kes peaõpeaſjus kiiduwäärilisi (5) ehk wäga häid (4) teadmiſi ilmutawad. Sarnane korraldus aga ei ole miniſteriumi arwates küllalt kohane ega õiglane, ſeſt ekſamil wõib ju juhtumiſe kombel mõndagi ette tulla, mille tagajärjel ka häſti ettewalmiſtatud iſikud läbi wõiwad kukkuda. Sellepäraſt arwab miniſterium kodukooliõpetaja ekſamil ülewalnimetatud numbrite aſemel ainult kahe kirjaliku märkuſega: „rahuldaw" ja „halb" leppida.

Wabade pealtkuulajate ſeiſukorra muutmine. 1908. aaſtal andis tolleaegne hariduſeminiſter Schwarz ülikoolide waba-pealtkuulajate kohta iſeſuguſed määruſed wälja, mis nende ſeiſukorda kõikipidi kitſendaſid. Neil ei olnud luba õppimiſe ajal ekſamiſid teha, nagu üliõpilaſtel, waid nad pidid terwe ülikooli kurſuſe üle komiſſioni ees ühekorraga täieliku ekſami tegema; praktiliſed tööd laboratoriumites ja ſeminarides olid neile raſkendatud tingimiſtel lubatud; ülikooli laſti neid alles teiſel aaſtal päraſt keſkkooli lõpetamiſt. Nüüd on kõik need kitſenduſed oſalt kaotatud, kuid ekſamitegemiſe luba ſpetſial puudub ikka weel. Seda ſilmas pidades on pea kõikide Wenemaa ülikoolide waba-pealtkuulajad miniſteriumi palwed ſaatnud, et neile luba antaks tähendatud ekſamiſid teha. Seda palwet toetab Petrogradi ülikooli õigusteaduſe fakultet. Waba-pealtkuulajate hulgas on palju ametnikka, kes oma kutſe päraſt üliõpilaſed olla ei ſaa, kuigi neil nõutaw hariduſline tſenſus on.

Hariduſeminiſterium waatas need palwed läbi ja leidis, et ſeadus nende täitmiſt kuſagi ei takiſta. Hariduſe departemangule on nüüd ülesandeks tehtud wabapealtkuulajatele ekſamitegemiſe wõimaluſe muretſemiſe otſtarbel iſeäraliſt korralduſt wälja töötada.

Sõjawangidele ſaadetud pakkideſt. Punaſeriſti peawalitſus on ſoowi awaldanud, et Sakſamaal ja Auſtrias wiibiwatele ſõjawangidele adreſſeeritud ſaadetuſte korraliſumaks kättetoimetamiſeks järgmiſed määruſed makſma tuleks panna: 1) Wenemaa poſtiaſutuſed ei tohiks wale ega puudulikkude adreſſidega ſaadetuſi waſtu wõtta, ſeſt et kõik need ſaadetuſed tagaſi tulewad ja tollimajaſſe antakſe, kus nad kauaks ſeiſma jääwad ja nendega päraſt ſeaduſe järele talitatakſe; 2) tuleks ſammuſid aſtuda, et Sakſamaale ja Auſtriaſſe minewad pakid, mis ſinna laagriſſe on adreſſeeritud, kuſt pakiſaaja juba edaſi wiidud, temale uude laagriſſe järele ſaadetaks; 3) kui ohwitſer enne ſaadetuſe pärale jõudmiſt ära on ſurnud, ſiis tulewad niiſuguſed, temale ſaadetud aſjad, mida kadunu mäleſtuſena alal hoida ei makſa, teiſte ſõjawangide wahel ära jaotada.

Põllumajanduſe kongreſs tuleb webruari kuul. Kongreſſi kawa on põllutöö miniſteriumi poolt juba kinnitatud.

Sakſa maaomanduſe likwideerimine. Siſeminiſter on kuberneridele ringkirja ſaatnud, kus muu ſeas umbes järgmiſt on öeldud:

Kõige eſmalt on tarwis liikumata waranduſte nimekirju kokku ſeada, mis 13. detſ. 1915. a. antud ſeaduſe põhjal müügile lähewad. Need nimekirjad, mis paiſudes kubermangudes endiſte nimekirjade täienduſtena ilmukſid, tuleks kõige hiljem käesolewa aaſta webruari kuul awaldada. Wäljamaa alamate kohta wõib teateid politſei kaudu koguda; kuid Sakſamaalt ja Auſtriaſt ſiſſerännanud Wene alamate päralt olewate waranduſte kohta wõib wallawalitſuſtelt teateid nõutada, tarbekorral ka wanematelt notariuſtelt, riigi maamakſu lehtedeſt jne.

Päraſt nimekirjade awaldamiſt tulewad liikumata waranduſte müügi tähtajad kätte. Selle juures tuleb 13. detſ. 1915. a. ſeaduſe mõtteſt täielikult kinni pidada ja kõik ülesanded wõimalikult ruttu täita.

Kaupmeeſte järele walwamine. Moſkwa ſõjawäeringkonna ülem on ſunduſliſe määruſe makſma pannud, mille järele kaupmehed igakord, kui nad rohkem kui rubla eeſt tarbeaineid korraga ära müüwad, oſtjale arwe peawad andma, kuſt näha oleks, mida ja kui kallilt poeſt wälja on müüdud. Selleſt määruſeſt üleaſtujad kariſtatakſe kolmekuuliſe wangiſtuſega ehk 3000-rublaliſe rahatrahwiga.

Sõjawägede peajuhataja kindral N. Iwanow on käſu andnud walkſalitſuſe ja teiſteſſe rahwa kokkutuleku paikadeſſe järgmiſed kuulutuſed wälja panna: „Hoiatus lõuna-lääne ſõjawägede peajuhataja poolt. Olge wait. Hoidke eneſt. Kodumaa kaſu nõuab ſeda. Pidage meeles, et waenlane meid igalpool kuulab."

Kohtukojaſt. Tunaeila kuulati kohtupalatis Riia kalendri wäljaandja Reinholdi aſja. Kalender anti kellegi firma õmblusmaſinate reklamiks wälja. Liſas leidus ka muinasjutt „Salomon põrgus" tuntud luuletaja Großſchmidti ſuleſt, kus õmblusmaſinatega kauplejat Meoſt ja tema õde puudutati. Muinasjutu ſiſuſt ſelgus, et Meoſed mitte ainult õmblusmaſinate kauplemiſe kontori ei pea, waid ka waletunniſtajate muretſemiſe bürood.

Meoſed wõtſid Reinholdi diffamatſiooni päraſt kohtulikule waſtutuſele. Riia ringkonna kohtus mõiſtis R. 1 aaſtaks wangi.

Palatis juhtis R. kaitſja J. Beſſarabow tähelpanemiſt ſelle peale, et kalender mitte perioodiline leht ei ole ja ſellepäraſt mitte wäljaandja, waid kirjatüki autor waſtutuſele tuleb wõtta.

Palat muutis ſüüdiſtuſt liſanduſega, et wäljaandja autoriga ühel nõul on olnud ja kinnitas ringkonna kohtu otſuſe.

Mõnesugust.

Nagu wanal „heal" ajal..

Orjaaandus pole nähtawaſti weel Eeſtiſt kadunud. Seda näib iſegi meie ſuurem poliitikaleht weel „armſate ſakſte" waſtu oma ſüdamepõhjas tundwat ja oma lugejatele, nagu „kuld õunakeſt hõbe waagna peal" pakkuwat.

Nii leiame näituſeks „Päewalehe" 15 nr. järgmiſe ſügawaſt orjameelſuſeſt nõretawa järelhüüde kellegile „ſuureſt ſooſt" leſele prouale, mille ſõna ſõnalt ja täht tähelt ära toome, et iſeloomuliſeſt aſjakeſeſt midagi kadunud ei läheks.

„Kadunu oli eeskujulik hingekarjaſe naine. Temal ei olnud kõrkuſe waimu, oli lihtne, alandlik ja kaaſtundlik; temaga wõis kõige waeſem inimene nagu omaſuguſega rääkida (Meie ſõrendus. „P. T." t.). Waeſeid ega abipaluſaid ei laſknud tema tühjalt ära minna. Et ta omajagu arſtiteaduſt tundis, ſiis pöörasid haiged kõige enne ... proua poole. Raſkemat haiget juhatas ta tohtri juurde, kergemaid ta tohtris ja andis koju minnes rohtu kaaſa, ilma et ſelle eeſt taſu oleks wõtnud. Temaſt abiſaajate arw kaswas niikuulſaks (Waene loogika ja Eeſti keel.. „P. T." t.), et iſegi ſaja wersta kauguſelt tema juurde terwiſt ſaama tuldi.

Need kolm aaſtat, mis tema Tartus elas, ei unuſtanud ta oma endiſeid teenijaid ega tuttawaid, alati kirjutas ta neile nagu ſõpradele ja palus neid, et temale kõigiſt kirjutaks. Temal olla K. nõnda armas, et ilma K.-ſt teadmata tahju olla. Kadunu wiimane ſoow olnud, et peale tema ſurma endiſed teenijad temale haua kaewaks ja maha mataks, nõnda ka teenijad teiſid."

Ja ta'p „Päewalehe" lugejate ringkonnas wäheſt ikka niiſuguſeid leidub, kellele ſäärane „toon" meeldib, iſeäranis aga nüüd, kui Tallinna Sakſa lehed „hingeſele" on läinud...

Nõudke
„Pealinna Teataja"
üksikuid numbrid
kõikidelt ajalehemüüjatelt uulitſatel.

Teated Eeſti ſõjameesteſt.

Head uut aaſtat ja terwituſi kodumaalaſtele ſaadawad tuleliinilt: Kuſtaw Linno, Martin Markſon, Johannes Salas, Hans Saar (Дѣйств. армія, Лейбъ-гвард. Петроградск. полкъ 15-ая рота, 3 взводъ). On teenin wäes ſõja algusest ſaadik.

Soomeſt terwitawad Wõru kreiſi mehed Jaan Ell, August Peder, Jaan Seeba, Jaan Ermel, August Root (Дѣйств. арм., 427 пѣх. Зубцовск. полкъ, 12 рота).

Luugaſt terwitawad Jaan Ernpreis, [illegible] Tubli, Jakob Tammann, Madis Salo ([illegible] артилл. дивиз., 2 батар., 11 [illegible]

Theodor Liiwand, Rudolf Lillmann, [illegible] Ammons, Aleksander [illegible] (427 пѣх. [illegible]цовск. полкъ, 3 бат. 11 рота).

Oskar Sepp (Дѣйств. арм. 5 полев. [illegible] духоплават. рота, 2 наблюд. станція;

Adolf Paskin (Дѣйств. арм. 1 полев. [illegible] духопл. рота, 1 наблюд. станція.

Jakob Mutiſepp, August Walter (Дѣйств. арм. 6 Тукумск. латышск. стрѣлк. бат. 1 р. 3 взв.).

Tuleliinilt: J. Kaſemets, J. Willak, A. [illegible] M. Nordberg, R. Kruus, A. Hein, O. Kiro, [illegible] Kauſtmann, H. Rooſenſtrand (Дѣйств. арм. 428 пѣх. Старицкій полкъ, 3 рота 4 взв.) Kõik on ſõja algusest ſaadik tegewad wäes ja õnnelikul kombel terwed.

Pealinna laatſarettides wiibiwad järgmiſed Eeſti ſõjamehed: J. Lepp ja O. Jugen [illegible] Põlwa kihelk. (Николаевск. военн. госпит., хирургич. отд., 62 палата).

Johannes Ehrenbuſch, Märjamaalt (Николаевск. военн. госп., 13 хирургич. отд., палата 121.)

Friedrich Markus, Haapſalu maak., Ferdinand Helm, Narwaſt, Kuſtaw Kalk Tartu maak., Woldemar Maaſer, Pärnu maak. (Городск. лазаретъ № 193, 13 отдѣл.)

Kõik terwitawad omakſeid ja tuttawaid.

Wälj. Kirjaſt. Oſaüh. „Ühiselu".
Waſtutaw toimetaja **H. Preſs.**

„Pealinna Teataja" üksiknid numbrid müüakse järgmistes raudtee jaamades: Narwas Rakweres, Tapal, Tallinnas, Tartus ja Walgas.

Pet. pool Suur pr. 43 **Dr. Gorowitz**
Iga päew kella 10—1 ja 5—9.
Tripper Naha haigus. **Siffilis**
Kõik operatſi. oma [illegible]

DR. A. KRAMNIK.
Siffiliſe, tripperi ja kõrwalhaig. arſtimine.
Pühapäew. 3—5 p. l. | Waſtuw. igap. k. 6 p. l.—11 õ. | Kehwemat. kätteſaadaw.
606 Woſneſenski pr. 28 914
Kõnetr. 633—28.

Dr. Grünberg, Знаменская, 2, уг. Невскаго
Kella 9—12, 6—10 õht. Naiſt. eraldi. Terawa kroonik. tripperi ja Siffiliſe 606-914 ſpetſ. arſtimine. Suguorg. korrat., ſchanker. Uus arſtimiſe- ja järeluur.-wiiſ.

Kunſthambad
waſtuw. k. 10—9 õht. Офицерская, 9, кв. 7. Kõnetr. 183-38. M. A. Loow.

Фельдшеръ латышъ оказыв. медицинскую помощь по венерическимъ болѣзнямъ не дорого и добросовѣстно. Невскій, 66, кв. 25. 7—10 в.

Спасская лечебница д-ра Гольдфарба.
САДОВАЯ 42, уг. Спасской, тел. 403—79.
Kõu 50 k. Haigete waſtuw. eriarſt. poolt k. 8 h.—10 õ. Siſem., laſt. 8—3, 4—10 õ.; ſeedim. kõhuhaig. 10—4, 4½—9 naeſter., ämmapr. 10—9, kõig. 11—2, 4—7; kõrw., kurgu, nina 11—2, 4—7; ſilm. haig., prill. 11—12½, 6—8; erk. haig., ſuguorg. kor. (tabes), üdi kuiw., pr. joomatõb. arſt. hüpn. 4—7 ſuguh., trip. ſif. 606—914 8 h. — 10 õh. ſõuet., ſiſſeprits ſoon. ilma wal. **Hamba haig., kunſtl. hamb.** 10 h. kuni 9 õ. **Röngep.** Wärske wäda. Waeſtele kätteſaadaw.

Osaw ämmaemand
Annab lahkeſti abi ja nõu igal ajal. Церковная 4-а, кв. 2, уг. Кронверскаго пр., Pet. pool.
Tel. 626—57.

Osaw ämmaemand
annab nõu ja abi raſkejalgſ. ja ſünnit. **Waſtuw. igal ajal.** Вознесенскій пр., д. № 15, кв. 18.

Feldſcher-Maſſaſhiſt
Maſſ., arſti-gümnaſtika ja elektr. Annan nõu ſuguorgan. haiguſte arſtimiſeks. Свѣчной 9, кв 21, hom. 8—12, õhtu 5—10.

Inſener
M. W. Stſhukini
kurſuſed
Петроградъ, Кузнечный 14-9, пом. р. уч. Walmiſtawad maakaitſeiſſ, wõttekuſ. ja wolgepil. mehi
I. ja II. j. wabatahtl.,
lipnikute-, ſõja-kooli aſtumiſ, märtſi, aprilli kuu ekſamite waſtu. **Waſtuwõtm. kuni 31. jan.** Hea tagajärg, tegid ekſami umbes 400 wabatahtli. Õpetawad üle 20 gümnaſ., reaalk. ja t. koolõp. II. järgu wabatahtl. walmiſt. nii kaua, et ekſam tehtud. Kurſuſed wõtawad ekſamile ſaamiſeks palwekirj. andmiſe oma peale. Eeskawad ja tingimiſe lehed makſuta k. 6—9 õht.

Schofferite kursused
walmiſt. ruttu
automobili roodu
Рузовская, 11.
Soowitam. kohtadele.

Petrogradis wõetakſe
„Pealinna Teataja"
tellimiſ waſtu järgmiſtes kohtades:
„Pealinna Teataja" kontoris: Katarina kan., nr. 28.
„Ühiselu" raamatukaupl. — Šwitſeri uul., nr. 5.
Hra K. Taaretok Põhja Waſt. Kred. Ühiſuſe — D. Konjuſ [illegible] uul., nr. 10.
Hra J. Kaarna, Petr. E. Laenu- ja Hoiu-Ühiſuſes — Jtſchawadſe uul., nr. 5.
E. Steinberg, tubakakaupl. — Soome walſali waſtas.
O. Steinberg pagari äri — Wiib. pool, Lomanski ja Sjuikaedi nurgal, nr. 5—7.
K. Luige raamatukaupl. — W. S., 11 liin, nr. 55.
Hra K. Juhkamſon — W. S., 7 liin, nr. 32.
Hra T. Riomar — Šwitſeri uul., nr. 54.
„Livonia" piimaäris — Sabalkanski pr., nr. 14.
„Produkti" piimaäris — Spaſki per., nr. 3.
K. Siimanni piimaäris — W. S., 3 liin, nr. 34/15 ja W. S. 12 liin, nr. 11.

Tarwitatakſe
aida juhataja abi
Järelküſida Т. Д. Э. Кникманъ и Ко. Гороховая 17, отъ 9—5 ч. дня.

Tarwitatakſe noort
teenijat tüdrukut,
kes wäljaſt ſiiſeſõitnud. Толмазовъ пер. 5, кв. 11. Гнитова.

„Pealinna Teataja"
tellimiſi, kuulutuſi wõtab waſtu ja müüb üksikuid numbrid
„Okonom"
Kaubatarwitajate Ühiſus. Разъѣзжая № 12.

Trükitud J. Maſari trükikojas, Petrogradis Sadowaja 35.